

STEVRJANSKI VESTNIK

Števerjan, Trg Svobode, 6

Izhaaja enkrat na mesec

Izdaaja S.K.P.D. »Freščiček B. Sedeja iz Števerjana

Registriran na sodišču v Gorici, dne 7. marca 1969, števil. 72

UREDILI: ANKA IN ALENKA ČERNIG • MARIJAN TERPIN • MIRJAM SIMČIG • NIVES GRAYNAR • MILENA VOORIČ • DAMJAN TERPIN
UPRAVNI SVET: MIRKO HUMAR • BORIS HLADNIK • EDI HLEDE (Odgovorni urednik) • LUTAO TIAK

NALIJMO KUPICE VESELJA!

Tako bi lahko s fanti in dekleti
društva SEDEJ in Ansambla HLEDE
nazdravili ob zaključku enajstega
festivala narodne glasbe.
To ti je bil uspeh!
Dobri in odlični ansambli!
Kljub pretnjam odlično vreme!
Velikanskamnožica ljudi: v dveh
dneh nad tritisoc!
Mogočen odziv po vseh sredstvih
javnega obveščanja.
Poleg privatnih postaj in radia
Trst je nedeljski celotni spored
prvič snemala tudi RTV Ljubljana v
sodelovanju s kepersko TV. To je
tudi dodatna pomoč matične domovine,
ki smo ji zato hvaležni!
Take pomoči si želimo.
Cestitamo zato našim fantom, dekletom,
možem in ženam:

bravo!

Tako naprej in se ni bati za našo
pesem; šego in navado, se ni bati
zanašo lepo slovensko besedo.
Ni treba da pišemo naprej o
festivalu, objavljamo fotokopije
nekaterih časopisov, ki so z večjim
povdarkom opisali letišnjo
zmagoslavje slovenske vize:

Črke na Jezbinah — V osadju Števerjan

Števerjan, julij 1981

Leto XIII - Štev. 5

Letošnji števerjanski festival navdušil številno občinstvo

Med briškimi griči, ki se na prisojni italijanski strani kopljejo v soncu, je že od daleč moč ugledati malo vasico Števerjan, ki so si jo tukaj živeči Slovenci izbrali za simbol slovenskih goriških Brd. Z nekoliko višjega griča, kjer domu je, vabi skozi vse leto, v prvih julijskih dneh pa se odene v praznična oblačila gostitelji: tu se že nad deset let zbirajo ansambli slovenske narodno-zabavne glasbe iz zamejstva in iz matične domovine Slovenije, včasih pa še iz drugih držav, kjer je doma vesela slovenska pesem, ter se na tem koščku slovenske zemlje med seboj pomerijo na vsakoletnem festivalu slovenske narodno-zabavne glasbe. Festival poskočnih viž je bil rojen pod srečno zvezdo in vse od začetka dalje je ta glasbena prireditelja belizila iz leta v leto večji uspeh, čemur je poleg organizacijske zavzetosti domačega katoliškega prosvetnega društva »F.B. Sede«, botrovala tudi kakovostna rast nastopajočih ansamblov.

Lani je števerjanski festival praznoval svoj jubilej, letos pa je zakorakal v novo desetletje in kdor si ga je ogledal in prisluhnul, tudi s srcem, ne le z ušesi, prizadevanju mladih in večno mladih godcev, se je lahko prepričal, da tovrstni glasbi ure ne niso štete.

V soboto, 4. julija zvečer je po strmih ulicah in na trgu pred veliko cerkvijo začelo: od vsepoved so se zgrinjali godci v v živopisnih nošah ter jo ubirali proti prireditvenemu prostoru v Formentinjevem parku, kjer je slikovito okolje starodavne grajske zelenice odlično prispevalo k vizuelnemu učinku tega veselja srečanja. Prvi tekmovalni večer se je pričel ob mraku, ki je spričo hudournih oblakov padel že pred časom.

No, nezazelena krsta na srečo ni bilo in tako se je na odru zvrstilo 22 ansamblov, vsak z dvema novima lastnima skladbama.

Ljubitelji domače slovenske glasbe so tudi tokrat prili na svoj račun, saj so slovenski alpski zvoki zadoneli v vseh svojih različicah, v kvintetnih zasedbah, v pevskih duetih in kvartetih, pelo, pihalo in brenkalo je staro in mlado, nekateri z večjim, drugi z manjšim uspehom, pa vendarle živo in doživeto, kot nam je to v zamejstvu le malokdaj dano videti. Ocenjevalna komisija je v poznih nočnih urah izbrala 11 finalistov, številno občinstvo se je počasi razšlo, najbolj vneti pa so vztrajali pri zakleženih kioskih in ob dobri kapljici so se razvezali jeziki, sklepala so se nova prijateljstva in le resnično pozna ura je vse te veseljake apravila k počitku.

V nedeljo popokodne so se finalisti zopet izkazali pred hvalnim občinstvom, ki je letos menda kot še nikoli poprej v toliknem številu prihitelo v Števerjan. Komisija pri ocenjevanju ni imela lahkega dela, naposled pa je takole odločila: nagrado za najboljšo izvedbo je prejel ansambel Vita Muženica iz Ljubljane, nagrado za najboljšo vokalno izvedbo so prejeli »Fantje iz vseh vetrov« iz Novega mesta, za najboljši zamejski ansambel je bil izbran ansambel Iga Radoviča iz Nabržine, ki je obenem osvojil še nagrado za najboljšo melodijo, nagrado za najboljšo besedilo so prejeli Saleški fantje iz Velenja, nagrado občinstva pa so prejeli rosnio mladi godci Francija Zemeta iz Vojnika, ki so osvojili srca vseh poslušalcev (in članov komisije) s svojo zanesljivo in izredno muzikalično izvedbo.

S podelitvijo nagrad in pokalov se je zaključil letošnji 11. Števerjanski festivali domače glasbe in prireditelji so nedvomno potegnili pozitiven obračun: v takih pogojih in ob takih uspehih je s to najbolj svežo števerjansko tradicijo vredno nadaljevati.

"GOSPODARSTVO" - Trst

SI SONO ESIBITI BEN 22 GRUPPI

Festival «folk» a San Floriano

Ventidue gruppi folcloristici della Slovenia e della nostra regione hanno dato vita sabato e domenica, nel parco Formentini a San Floriano del Collio, all'undicesima edizione della canzone folcloristica organizzata dal Circolo cattolico culturale sloveno «Sedej» in collaborazione con il complesso strumentale «Hiede» e con il patrocinio del Comune di San Floriano e dell'Amministrazione provinciale.

Tutti i gruppi si sono esibiti sabato sera e undici sono stati prescelti dalla giuria per la finale di domenica pomeriggio. Il premio per la migliore melodia è stato assegnato al gruppo «Igo Radovic» di Aurisina al quale è andato anche il premio per il migliore complesso nostrano.

Il premio per la migliore esibizione è stato consegnato al gruppo «Vito Muženic» di

Lubiana; quello per la migliore esecuzione vocale al gruppo «Fantje iz Vseh Vetrov» di Novo Mesto e quello scelto dal pubblico al gruppo «Franci Zame» di Vojnik presso Celje. Infine il premio per il migliore testo la giuria lo ha assegnato al poeta sloveno Ivan Malavasic di Vrhnika.

"IL PICCOLO" Gorica

XI. zamejski festival

Marjan Stare © foto: Brane Golci

Dvakratni zmagovalci letonjega zamejskega festivala v Števerjanu – ansambel Iga Radoviča iz Trsta.

Skupina Vite Muzična iz Ljubljane je osvojila nagrado za najboljšo izvedbo predstavitve pa je povezovali Marjan Smeberger, priznani znanec s pljuškega festivala.

ŠTEVERJANSKO RAZMIŠLJANJE

Spet je bilo lepo tam na števerjanskem griču! Lepo kot vselej doslej, nemara pa celo še bolj! Ljudi se je kar trilo in vi so navdušeno postajali pesni spored številnih ansamblov. Od napovedanih šestindvajsetih, vendar jih je sicer prišlo le dvaindvajset, jehi dovolj, da se je prireditev razveljavila v pozno ure.

Kako bi na kratko ocenili festival? Nastopajoče bi lahko razdelili v tri skupine. Pozamejskih ansamblov na tem naštevajo oblikovali pa so, domimo, tretjo, najljubše skupino, nato je prednji številna srednja, solidna skupina in slednje vodila, najboljša, ki je tudi segla po nagradah.

Dva, trije ansambli bi storihi bolje. Če bi šli namreč na festival raje malice "vsega", kaj jim še manjka za konkurenčni nastop. Zato pa je toliko bolj razveseljivo zero solidno povprečje "središnje". Zlasti presenečajo trobentariji in klarinetisti, ki so bili pred leti šibka točka ansamblov. Čutili je, da hodijo li mladi muzikantje v glasbene šole in je s tem zagotovljena še močnejša izvedbena rasi. Tudi harmonikari so zelo solidni. Tudi nekaj dobrih baritonistov je bilo slišati. Pravzaprav pa najslabšeji kitaristi, kajpak ne vsi. Vsa kža, da pri tem instrumentu prenekaletni misli, da mu zadostuje nekaj prijemov, pa je že zrel za nastopanje. Pa ta nesrečna razidna ozvenela! Tu je preglasen, oni spel preth, tretjemu nekaj čim in hrečči... Vsek po svoji vrsti gumb na osrednjem ozvočenu in ne saporazumi ko tu.

Ključljajša stran tega srečanja (pa ne samo tega) pa so skladbe. Če oddetjemo nagrade, so vse druge preloptane, brez pravega navdiha, največkrat je to harmonikar, prepričan, da je tudi komponist. Maršalkera skladba je potem znežna z vseh vetrov in polna sumljivih podobnosti. Pri viži je že laiko, da se ji je po starih takih podobah, se se ali ni vsledenat sem že svetovali ansamblov, naj vendar skladbo po domače rečeno narožijo pri tem ali onem skladatelju. Če to delajo za besidila, zakaj bi se aravovali narodiše ne melodijo! Tudi la priredbe velja ito. Tudi na tem področju pri maršalketeru ansamblu šepa.

Pa ne da bi samo podirjali in kritizirali. Mnogo je bilo na tem prijetnem srečanju dobrega. Tam – v vrhu – kot so reče, je bilo celo toliko dobrega, da je imela komisija preceli celo, ko se je oddalila za nagrade.

Nagrade za najboljšo izvedbo, ansambel Vite Muzična, in treba posebej predstavitelj, kar sem o njem na tejje

strani že dosti pisal. V Števerjanu je samo potrdil izjemo raven svojega skranja, ki ga brez dvoma urvika med naše najboljše narodnozabavne ansamble. Čeprav smo bili pri njem vajeni slišati pevski tercet, pa tudi duet zveni dovolj ubrano in učini ovito. Fantje z vseh vetrov so bili prav gotovo ena najprijetnejših osovščev festivala in so predvsem s svojim petjem dali dobro lekcijo maršalketeru doslej bolj znanemu ansamblu. Če bo ta ansambel tako uspešno stopal po stopnicah nazgor, bomo o njem prav gotovo slišali še mnogo prijetnih. Čutili je, da veliko delajo, čeprav se morajo na vaje zbrati z vseh vetrov, saj so razkopirali domačo po vsaj Slovianji. Tako je, za primer, od Logatica do Novega mesta kar lep kot polji. Poleg izjemnih pevcev imajo srečno roko tudi pri skladbah. Ne samo da so izredno pene, ampak se pri postulatci takoj "primejo", kar je dokazal tudi bučen aplavz. Ansambel je pred kratkim ponel ljudi gradivo za svojo ploščo, ki se je lahko že vnaprej vesteimo.

Posebna vrnost števerjanskega srečanja, ki je v bistvu le srečanje zamejskih ansamblov, je bila letos v zmagi nabralskega ansambla Iga Radoviča. S pismu kaj kumste boji je že v predvečer opozoril nase in v finalu tudi zanosljivo zmegal. Škoda le, da tokrat ni bilo več zamejskih ansamblov. Nastopili je še domači ansambel iz Števerjana in se tudi

uvrstil v finala, izpadel pa je trio Alex iz Vidma. Letos, žal, ni bilo nikogar s Koroske. Organizatorji niso do naslednjega festivala vsakekor morali storiti kaj več, da bodo zagotovili vsaj en koroski ansambel. Pogrešali smo tudi Mejaše iz Gorice, pa ansambel Tima z Opčin, pa Novo mesto z Gondrača, da o koroski skupini Mladi mi iz št. Primolva v Podjuni niti ne govorimo.

V prijetnem razgovoru z organizatorji se je utrnula tudi misel, da bi taka srečanja prenehali v manjšem obsegu, tudi med letom. Tako bi, denimo, obiskali enkrat Korosko, drugič Benečijo, pa tudi v Kanalsko dolino bi lahko zanesli domačo glasbo. Tako bi po teh legih pomagali odvislji tovarnost dejavnosti, hkrati pa bi bilo mogoče že med letom zagotoviti solidno udeležbo v števerjanu. Presenetljivo je tudi številu sodelujočih ansamblov iz različne domovine, če lahko tako rečem. Vsako leto jih pride toliko, da je to skoraj repiza pljuškega festivala. Na srečo je med njimi nekaj zelo solidnih ansamblov, ki pomagajo držbi števerjanski festival rati na solidni ravni. Nekaj pa je med njimi tudi takih, ki, žal, ne sodijo tu. Treba bi najli nekakšno obliko selekcije, filtra, ki bi zagotavljal dostojno zastopstvo na tem srečanju.

Ker naši bralci niso mogli spremljati števerjanskega festivala, nima smisla

omenjati tistih ansamblov, na katere s nanasa la opomba. Tudi sicer jih ni l rad prazdel z nastevanjem nimen. Dovo bo, če bodo ob tem pisanju malice razmislili in preudarili, kako bi bilo treba delati vnaprej.

V naslednjem finalu so se zvrstili poleg že omenjenih ansamblov (Muzični, Re, dovci, Fantje z vseh vetrov in domači Števerjancev) še ansambel Zeme, LJO Optičnega, Planksa, Mavrica, ansambli Rugar, Salokni, fanje in Gornjesavski kvintet. Izjemni dosežek v Zemelov ansamblu sta bila mlada sinova s trober to in klarinetom in v hipu sta pokazala ljubljanske številnega obdruževca. Če po deta tako naprej, bomo čez leta Ljubač odbovali dva vodilni solista v tej in domači glasbi. Zelo solidno se je predstavil tudi Gornjesavski kvintet, ki ga vodi Marjan Rikar, LJO, Planksa, Mavrica, Re, pari in Salokni so pokazali dovolj, da s lahko prili v finale. Prav bi bilo, da vsi š krepko pogrimejo to do letonjega štuj in se tudi tam uvrstijo prav pravi vrhu! Naj k temu števerjanskemu kranjnjm dodam še eno bistveno spoznanje. Leto je festivali dobrih svetov ali afirmacija i leta v leto ga je spremlja tržaški radio i ga tudi neposredno pronaša. Letošnji i snemala tudi televizija. To je bila zve simboična koprodukcija, saj je del T ekipe dala koporska, del pa ljubljanska televizija. Tokrat del pa so prevzeli člar tržaške radijske ekipe! Tako je onovno geslo števerjanskega festivala simboliziralo tudi tehnična ekipa. Na nazorje j števerjan dobil letos svojo polidolno luv z radijske strani, ki je doslej stala ob ob strani. Festival si je namreč pristi ogedat gorbi župan in s tem vsakeak pokazal dobro voljo in naklonjenost i slovenskega živila in kulture na Gorškam. Izjemno delo pa so vsakekor oprali tudi domači organizatorji, čimn domoeču družina Frandriš B. Šodej in člani števerjanskega ansambla. Ljubla študijski oddično organizacijo so resno vgoržili sicer tradicionalno dobre pljuške organi zatorje.

Ob letošnjem 11. števerjanskem festivalu je torej prijetno spoznanje, da naš domača glasba solidno napreduje in so v prihodnje piše še bolje, če bodo an sambi vložili še več dela in znanja.

Upajmo, da nas bo tudi letošnji Pl, presenetil s kvaliteto in bomo lahko mneje stopali pred tiste kritike, ki se glasbi še vedno ne marajo in je nočejo priznati. Pa je vendar tuda med nami, vsa glasbna št in bojšta. Nemara ko bodo štivali tuc kritiki in p priznali kakšne dobrega.

Izredni ansambel v držbi odlični države moje je letos prvič ansamla tudi srečanje. Polov ekipe ljubljanske in koporske TV studije je bilo v izmenljivem vrhu še močivo tržaškega radio.

ODDELKI ZA IZVEDBO GOSPODARSKIH VEŠTAKOV

Va števerjanskem festivalu nastopilo kar 22 ansambllov

Nagrada za najboljšo vokalno izvedbo Iga Rodoviča iz Nabrežine, ki je tudi naj-
boljši vokalni ansambl - Občinsko društvo prosvetnega društva Zvezota iz Vojkine

V prijetnem okolju Formentini-
jovega parka v Števerjanu se je v
nedeljo zvečer sodelal letošnji šte-
verjanski festival narodnozabavne
glasbe, prireditelj na kar ni je to-
stotno podrobno 22 ansambllov iz slo-
venske občinske in narodne.

Vsi so nastopili že v prvem de-
lu prireditve, v soboto zvečer, ter
zaigrali po dve skladbi, enajst an-
sambllov pa je nastopilo v nedel-
jskem finalnem delu, ob množični
udeležbi ljubiteljev tovrstne glasbe.
Iz vseh krajev Primorske, pa tudi
iz bližnjih furkanških krajev, Prvo
nagrado, oziroma nagrado za naj-
boljšo melodijo, je ocenjevalna ko-
misija podelila ansamblu Iga Ro-
doviča iz Nabrežine za pesni Kaj
šumite bori. Poleg denarne nagra-
de so godci in pevci iz Nabrežine
prejeli tudi čestitke občinskega kul-
turnega društva ter nagrado kot naj-
boljši žamejski ansambl.

Nagrada za najboljšo vokalno iz-
vedbo je bila podeljena ansamblu
Fanje iz vseh vetrov iz Nove-
ga mesta, za skladbo Nocoj ga
pijemo, za katero je glasbo napisal Franc
Kramer, uvidena pa je denarna
nagrada in pokal za najboljšo iz-
vedbo prejel ansambl Vita Muženica
iz Ljubljane.

Največ odobrevanja s strani po-
blike je prejel ansambl Francija
Zvezota iz Vojkine za skladbo V
ansamblu, ki ga vodi Franci Tur-
ja (in to kaho) ter pokaže tudi nje-
govi otroci, ki so navdušeni občini-
stvo ter si sodela s tem prireditel-
jem tudi nagrado občinskega ter po-
stali. Na festivalu je ansambl izvedel
pesni Pustrova Števerjan na besed-
čilo in glasbo Francija Zvezota ter
poskočno polko Na planini, za ka-
tero je glasbo in besedilo prav to-
ko napisal Franci.

Nagrada za najboljšo besedilo je
prejela Ivana Slavševiča z Vrhni-
ke za pesem Pod lipo ravnice, v
travnici ansamblu Škafca iz Vojkine.

Drugega udeležencev prireditve
ga četa festivala so podelili pokal-
ni, ki so jih darovali povelja iz
razno ustno.

Skladbo je ocenjevala sodnišči-
na komisija za glasbo v sestavi
Lado Brezant, Ljilja Hlad, Andrej
Brenč, Vito Hlad, Toman To-
ma, Janez Kličič, Marjan Kuz-
njek, pa je prejel tudi občinsko
komisijo, v kateri so bili Le-
jota Humar, Ivo Hlad, Marjan
Vodnik in Tedi Valentincič. Nagro-
vodevali so, tako kot so v isto let-
doletje Marjan Kuznjek. Pa še to,
celotno prireditelj je uspelo na-
prezati tridneva razstavljanje,
enemala pa ljubiteljska teletvija
ter lokalna razstavljanje.

Na festivalu je bila tudi poka-
zan ansambl Iga Rodoviča nastopili
še Zvezota, Formentini-
ansambl iz Števerjana, ki ga po-
stavljajo mladi s čisti etnični zna-
ter Trio Alex iz Koroške Slovenije.

Festival narodnozabavne glasbe
v Števerjanu je tudi uspešno slo-
bil v drugo desetletje, število
nastopov, ki so sodelovali v
ansamblu, oziroma občinski
prireditelj, da je prireditelj ne so-
no razstavljanje, ampak tudi podeljen.
Posebno število v ansamblu,
da uvidimo in ohranimo na tem
krogu slovenske domovine naše
besede, našo pesem, kakor je za
vodo povedal predsednik prosvetnega
društva Francišek Borgia Se-
dej, Simon Komjanc. Prosvetno
društvo je namreč, poleg ansam-
bla Lajeta Hiedeta pobudnik in or-
ganizator vsakoletne glasbene pri-
reditve. Pokroviteljstvo nad fe-
stivalom sta letos prevzeli števerjan-
ska občina ter goriska pokrajinska
uprava.

"PRIMORSKI DNEVNIK"

Gorica

(+ 2 slike)

"NAS TEDNIK" Celovec

Zamejski festival v Števerjanu

V prijetnem okolju Formentini-
jovega parka v Števerjanu se je v
nedeljo zvečer sodelal letošnji
števerjanski festival narodnozab-
ravne glasbe, prireditelj, na kate-
ri je istosredovalo 22 ansam-
bllov iz različnih domovine in za-
metstva.

Vsi so nastopili že v prvem de-
lu prireditve, v soboto zvečer, ter
zaigrali po dve skladbi, enajst an-
sambllov pa je nastopilo v ne-
deljskem finalnem delu, ob mn-
ožični udeležbi ljubiteljev tovrstne
glasbe iz vseh krajev Primorske,
pa tudi iz bližnjih furkanških kra-
jev. Prvo nagrado, oziroma na-
grado za najboljšo melodijo, je
ocenjevalna komisija podelila
ansamblu Iga Rodoviča iz Nabre-
žine za pesni "Kaj šumite bori".
Poleg denarne nagrade so godci
in pevci iz Nabrežine prejeli tudi
trofej ansamblu Lajeta Hiede-
ta ter nagrado kot najboljši za-
mejski ansambl.

Nagrada za najboljšo vokalno
izvedbo je bila podeljena ansam-
blu Fanje iz vseh vetrov iz Nove-
ga mesta, za skladbo "Nocoj ga
pijemo", za katero je glasbo na-
pisal Franc Kramer, medtem ko
je denarno nagrado in pokal za
najboljšo izvedbo prejel ansam-
bel Vita Muženica iz Ljubljane.

Festival narodnozabavne glas-
be v Števerjanu je torej uspešno
stopil v drugo desetletje. Sodele-
vanje tolikšnega števila glasbe-
nih skupin in množična prisot-
nost občinstva potrjuje, da je
prireditelj ne samo zanimiva, am-
pak tudi potrebna. Posebno Slo-
vencem v zamejstvu, da utrdimo
in ohranimo na tem krogu slo-
venske domovine naše besede,
našo pesem, kakor je za vodo
povedal predsednik prosvetnega
društva "Francišek Borgia Se-
dej", Simon Komjanc. Prosvetno
društvo je namreč, poleg ansam-
bla Lajeta Hiedeta pobudnik in or-
ganizator vsakoletne glasbene
prireditve. Pokroviteljstvo nad fe-
stivalom sta letos prevzeli šte-
verjanska občina ter goriska po-
krajinska uprava.

OSEM ZAPOVEDI ZA ZDRAVJE

1. NE JEJ PREVEČ! Žlička in žlica pokopljeta več ljudi kot kramp in lopata. Bolezni izobilja so danes v civiliziranem svetu veliko večji problem za zdravnike, kot je bila svoječasno tuberkuloza. Popolnoma nerazumljivo se sliši, pa je vendarle res, da je pol sveta lačnega, druga polovica pa se ubada s presitostjo. Sladkorna bolezen, zvišan krvni pritisk in posredno s tema dvema povezana srčna obolenja so danes v razvitem svetu na prvem mestu med vzroki umrljivosti.

2. NE JEJ NAPAČNO! Napačno prehrano bi lahko imenovali drugi glavni grek človeštva. Lepo preprosto in slovensko bi se temu reklo, da je vse, kar mu pride pod roko. Danes jémo veliko premastno, mnogo preveč živalskih maščob, predvsem pa uporabljamo preveč sladkorja in hranil, sladka in preveč močnata hrana je vzrok za to, da se vse bolj pojavljajo bolezni, ki so v zvezi z zvišanimi maščobami v krvi.

3. NE PIJ PREVEČ! Ko je človek prvič odkril, da se iz grozda da napraviti pijača, ki je dobrega okusa pa še razveseli ga in ko je po tem spoznanju prišel domov, ga najbrž še ni čakala žena z valjarjem v roki.

Ko pa se je privadil pripravljanju vina in še bolj potem, ko mu je izdatno pomagala tudi industrija, je prav kmalu več ljudi utonilo v vinu kot v vodi. Vino še zdaleč ni strup, dokler ga spijem kozarec ali dva pri jedi. Nasprotno, izdatna hrana je in popestri jedilnik. Če pa ga pijemo zaradi pitja, postane strup in to strup do tke mere, da ga danes prištevamo med tako imenovana trda mamila, kamor spadajo še kokain, morfin in heroin. Za uživalce teh pa že zdavnaj vemo, da so to samomorilci na obroke. Pretirani pivci spadajo prav v isto vrsto.

4. NE KADI! Če bi Krištof Kolumb ostal samo pri tem, da je odkril Ameriko, bi bilo vse lepo in prav. Zaradi Kolumbovega nedolžnega veselja nad kajenjem je tobak postal največja, najbolj razširjena pa tudi najbolj nevarna razvada vesoljnega človeštva. Pa Kolumbu bi človek še ne zameril, saj ni vedel, s kakšnim zahrbtnim strupom ima opraviti. Veliko bolj velja danes zameriti ljudem, ki se tej razvadi ne odrečejo, čeprav jim že vsak statistični prvošolček dokaže, da bodo živeli v povprečju manj časa kot tisti, ki ne kadé. Tobak je neposredni krivec za obolenja, kot so srčni infarkt, možganska kap, pljučni rak in še precej drugih. Da o tistih stranskih učinkih, ko svoje uživalce prezgodaj postara ter jim vrta luknjo v žep, sploh ne govorimo. Kdor danes še vedno vztraja pri kajenju, je ali slep za svoje zdravje ali pa nor. Tertium non datur, tretje možnosti ni! so rekli stari Rimljani.

5. GIBAJ SE, KOLIKOR MOREŠ! Če se je človek stotisočletja razvijal iz plazilca v hodača, ga je civilizacija v nekaj desetletjih spremenila v vozača. Pa mi s tem ni napravila prav nobene usluge. Nasprotno, pripomogla mu je le do tega, da je dobil debelejšo podkožno tolščo, da je postal manj gibčen in uren, da je telesno zaspal in si na ta način posredno skrajšal bivanje na našem planetu. Avtomobilizem je z vsem, kar je v zvezi z njim, do zdaj terjal več življenj kot svetovna vojna. Pa vendar ljudje vse bolj neradi hodijo peš in se po vsi sili hočejo voziti, magari z dvigalom v 1. nadstropje. Kdor torej hoče ostati zdrav, naj se čimveč giblje, naj hodi in teka, saj je že dolgo znano, da nobena stvar ne požene krvi tako hitro po žilah kot telesni napor.

6. NE JEZI SEBE IN SVOJEGA BLIŽNJEGA! Stari ljudski modrosti je že dolgo znano, da jeza škoduje zdravju in lepoti. Ta ljudska modrost se danes, v času elektronike, da dokazati tudi drugače. Znano je, da se človeku pri hujšem razburjenju krvni pritisk lahko dvigne do dvakratne višine. Ob nenadni jezi in razburjenju deluje telo tudi v hormonskem smislu drugače kot običajno. Nadledvična žleza in še druge z njo razpošiljajo po telesu obilico hormonov, tako, da organizem zaradi njihovega nenadnega pritiska ne deluje več skladno in umirjeno. To lahko zapusti hude posledice na ožilju srca in možganov in danes vemo, da sta prav pretirano razburjanje in jeza eden od osnovnih vzrokov pri nastanku srčnega infarkta. Če hočeš torej dolgo živeti in da ti bo dobro na zemlji, prepusti jezo tistemu, ki ga imaš najmanj rad!

7. SPI VSAJ PO SEDEM UR! Vsem ljudem je potrebno za normalen duševni in telesni razvoj potrebno vsaj seden ur spanja. To resnico so v zadnjem času tudi znanstveno dokazali pri veliki številu poskusnih oseb, ki so jim umetno skrajšali spanec. Pri veliki večini so se zaradi prekratkega spanja pokazale hude duševne motnje, hujšanje, izguba apetita, želodčne bolezni in podobno. Ne malo je bilo takih, ki so se po enomesečni poskusni dobi morali dalj časa zdraviti na oddelkih za duševno bolne. Ni popolnoma brez soli tiati rek, ki pravi: "Rana ura = slovenskih fantov grob".

8. VESELITE SE ŽIVLJENJA! Če bi vam, dragi bralci, želeli dati kak splošen nasvet, potem bi rekli tako kot Marcel v 2. dejanju opere "La Boheme": Vrag naj vzame ga, kdor tega ne zna veselo." Živeti namreč! Veliko lažje gre človeku vse od rok, če vzame življenje bolj z veselo kot z žalostne strani. Jamčimo vam, da se je vredno potruditi. Presenečeni boste, ko boste spoznali, da je smeh nemalo krat veliko boljše zdravilo kot deset zdravnikov!

dr. Milan Hodalič

DROBNI NASVETI ZA GOSPODINJE IN GOSPODINJCE

KVAŠENC TESTO se zanesljivo posreči, če ga pustino vzhajati do dvojne prostornine. Najbolje vzhaja ob vratih pečice, ki jo vključimo na 50°.

Večkrat se zgodi, da CVETICE, KI JIH PRINESEMO IZ CVETLIČARNE ALI S TRGA, v vazi povesijo glavnice in prično veneti. Če hočemo ineti cve-tje čim dlje sveže, vtaknemo peclje za hip v vrolo vodo, oparjene kon-ce odrežemo, cvetje pa damo hitro v svežo, mrzlo vodo.

NEPRIJETEN ZADAH PO ČEBULI odpravimo iz ust, če popijemo kozarec mleka.

VOLNE NE PULOVERJE po vsakem nošenju obesimo za nekaj časa na zrak. Tudi nositi jih ni priporočljivo po več dni zapored.

Če se RIBA V POŠODI Z VODO DVIGNE, ni več sveža.

KONZERVO lažje odpreno, če pokrov najprej segrejemo z vročin likalnikom ali pa konzervo držimo nekaj časa nad paro.

RJO na kovinskih predmetih očistimo s petrolejen.

PRI IZKUHAVANJU BELEGA PERILA narežemo v vodo nekaj rezin sve-že limone . Perilo bo postalo bleščeče belo.

ŠOK pečenke postane okusen in močan, če pečemo v pekaču hkrati s pečenko še kos krušne skorje, in sicer tako dolgo, da skorja razpade.

STENE v prostorih s centralno kurjavo se nad radiatorjen hitro umažejo, pa tudi zavese posivijo. Če prek radiatorjev položimo tanko tkanino, bo umazanija ostala v filtru, zrak pa bo bolj čist. Tkanina naj bo redka in pralna, da jo lahko večkrat operemo.

ČOKOLADNA GLAZURA za tortne prelive se bo svetila, če ji takoj, ko smo jo odstavili z ognja, primešamo žlico masla.

NEPRIJETNI VONJ po cvrenju preženemo, če na porcelanasten krož-niku zažgemo suho pomarančno lupino; gruge kuhinjske vonjave pa lah-ko odstranimo, če kuhano pol skodelice kisa, dokler povsen ne izpari.

OBLEDELE BARVE na preprogi bodo spet sveže, če temeljito očiš-čeno preprogo zdrgnemo z mešanico dveh litrov vode in ene žlice terpentina.

 je sedla na . se
 je prestrašila in zakričala: „Mama,
 mama!“ , ki je vse to opazova-
 la, je rekla: „Bodi čisto mirna,
 ti ne bo storila nič žalega.“
 je nekaj hipov mirno sedela na .
 Ko si je odpočila, je pomigala s ,
 razpela in odletela. je
 gledala za njo in rekla: „Le še
 pridi , kadar boš trudna!“

Zgodbico preberi in pobavraj!

AE

Žrebiček in cesta

Ko je bil še majhen, je prosil:
 „Mama, kupi mi , majhnega, !!”
 „Ne” sem rekla. „Ne morem. Taj vidiš,
 kako tesno je v najini .”
 „Potem mi kupi !” je dejal sinko.
 „Le kam naj postariva ?” sem vpra-
 šala. „Taj nimava ne ne .” „Potem
 mi kupi vsaj !” je ponovil od-
 ločno in ušaljeno. „Jahal ga bom po
 . lesto pa vendavle imava.”

K. Brumkora

ad.

Žgodbico prebrati in pobravaj!

Slikovita uganka: Ktijo se okoli Sonca

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

6	7	8
---	---	---

9	10	11	12
---	----	----	----

13	14	15	16
----	----	----	----

13	7	3	9	4	5
8	7	11	7	3	10
15	8	15	6	12	16
	13	16	3	1	
12	14	5	14	2	8
1	10	2	11	3	11
	11	3	16	11	
11	7	5	2	14	11
5	6	4	2	10	11

IZREZKI IZ CASCPISOV

V ljubljanskem dnevniku je bil objavljen zapis razgovora casnikarja M. Remica z našim vaščanom. Kakor je naveda, ga objavljamo v celoti.

NEDELJA, 12. JULIJA 1981

NEDELJSKI DNEVNIK

zamejski pogovor

ITALIJA

Denar ni sreče vladar

Marjan Terpin je postal podjetnik po sili razmer. Že res, da so bratje Terpini iz Števerjana zrasti pod streho očeta, malega trgovca z živili in po nekem nepisanem pravilu družinske tradicije ajabola ne bi smela pasti daleč od drevesa.

Ko so bratje Terpin tujali hlače po lokalskih lekarnah, so čez razmere Slovencev v Italiji vse prej kot naključno. Toča lačja Marjan, Ciril in Ivan so odločevali slovenske želo. Marjan in Ciril sta končala učiteljske, Ivan pa trgovski želo.

— Čeprav sem končal učiteljske, nikoli nisem poučeval, pravi Marjan in dodaja:

— Ker nisem dobil službe v želi, sem bil osem let uradnik na občini. Ker za vse tri doma ni bilo prostora, je ostal na očetovem domu samo brat Ivan, ki se je lotil prodaje kmetijskih strojev. Z bratom Cirilom sva mu ves čas pomagala. Najprej sva prodajali stroje po bližnji Furlaniji v Bribi, čez mejo pa smo posegli v Vipavsko dolino.

Zadaj pa je firma bratov Terpija čez pojem v kmetijski uslužbenosti na Gorlikem, pa tudi daleč prek njenih meja, kajne?

— Okrog leta 1970 smo se preselili v Gorico in osnovali nekakšno podjetje bratov Terpin. Prodajamo kmetijske stroje iz približno 10 italijanskih tovarn, nadomestne dele za kmetijske stroje pa kar za kakih 60 tovarn iz Italije, Francije in Belgije.

Svega to dele tudi izvažate. Kako ravno?

— Nekaj malega v Francijo in Avstrijo, sodelujemo tudi s slovenskimi podjetji na avstrijskem Koroltem, največ, takole med 80 in 90 % našega izvoza pa je usmerjenega v Jugoslavijo.

— Kako vas je uspelo tako razviti mrežo ožjemalcev v Jugoslaviji?

— Sodelujemo na jesenskih veljsejnih v Zagrebu, na kmetijskih sejnih v Novem Sadu, Gornji Radgoni, na sejnih Alpe-Adria in na gorenjskih sejnih v Kranju.

Se vam zdi, da je zgolj enosmerno trgovstvo v mednarodni trgovini normalno, ali receno drugače, vidite možnosti enosmerne trgovine izmenjave v obeh smereh?

— Za zdaj uvažamo iz Jugoslavije pretežno le prek Kopek eksporta iz Sežane, in to v glavnem

gume. Težimo pa, da bi iz Jugoslavije več uvažali, toda pri tem se srečujemo s prenekaterimi težavami.

Na primer?

— Večkrat pomenijo največjo oviro predvsem previsoke cene jugoslovanskih izdelkov. Ker vemo, da bi moral potekati promet v obe smeri, razmišljamo tudi o kooperacijah z jugoslovanskimi podjetji, toda resnici na ljubo naj povem, da nas vsakodnevno delo tako bremeni, da preprosto ne zmremo še tega dela.

Kako je organizirano vaše »podjetje«?

— Jaz skrbim za nadomestne dele. Ivan je prevzel administracijo in skladišče, Ciril pa skrbi za odpremo in obisk. Poleg petnajstih uslužbencev, ki so vsi Slovenci, delajo tudi vse tri naše družine.

Bratje Terpin pa niso zgolj podjetniki, snupki so zelo dejavni

tudi v narodnostno političnem delovanju. Ciril je že 20 let podžupan v Števerjanu, Marjan pa je triletni slovenski skupščni na Gorlikem.

— Čeprav bi lahko delali dneve in noči v trgovini, to ne vodi nikamor, pravi Marjan. Ob delu samo v trgovini postaneš omejen in začneš videvati ves smisel življenja samo v denarju.

Če vam torej počasi podlaga gneteno plet življenja, kaj vam pomeni politično življenje?

— Nenehen boj za obrnitev slovenstva je velik ideal. V njem vidim cilj in smisel svojega političnega dela.

Se vam zdi, da se vaši cilji izpolnjujejo?

— Teško je reči. Nisem se zadovoljen. Poglejte, oinskih sporazum je podpisan, v življenju pa se ga izogibljajo. Predloži se čakamo na zakon o globalni zaščiti Slovencev v Italiji.

Življenje pa teče svojo pot, bi ji tudi zakon ne more do živga. In če ozirajo se na pragmatične, Slovence na Gorlikem vendarle razmeta cena in ugled, kaj pravi-te?

— Res je, da Slovenci nimamo več težav z okoljem, v katerem živimo. Brez slovenskega jezika so tu življenja skorajda ne da več zamišljati. Se celo Italijani se uče slovensčine.

Na avstrijskem Koroltem pravijo temu »dvojezično je boljše«. Slovenski pregovor pravi »kolikor jezikov znaš, toliko veš- laži«. Žel jezika vselej ali moč »vrednosti, se težje vadišiti.

M. REMIC

LETOŠNJI MATURANTI IZ ŠTEVERJANA.

-Gimnazija licej PRIMOŽ TRUBAR = Gerica:

KLANJŠČEK David =Križiščo

SIMČIČ Mirjam =Ščedno

- TEČAJ ZA VRTNARICE = Gorica:

GRAVNAR Bruna = Ščedno

-Učiteljske S.GREGORIČ Gerica:

ČERNIC Mariuka =Gab.konec

ŽNIDERČIČ Jožica=Valerišče

Ker se ga vsi ti opravili s dobrimi uspehi jim : ČESTITAMO !

g.g. ADA GABROVEC V POKOJU

S končanim šolskim letom je zaključila svojo dolgo učiteljsko službo gospa Ada Gabrovec por. Černic, 61-letna učiteljica, ki ima za sabo 35 let službovanja. Učiteljsko maturo je opravila v Gorici, 1946. leta pa je nastopila službo. Najprej je poučevala v Mirniku pri Dolenjah, kjer je imela na ramenih vseh 5 razredov, to je okrog 50 učencev. V naslednjih letih je poučevala na Vrhu sv. Mihaela in v Dolu.

V teh letih je obila družino: napor je postajal vse večji. Z moxom in s petimi otroki se je leta 1960 preselila v Števerjan, kjer sta si uredila lasten dom. S službo v števerjanski šoli je šlo lažje. Učencev je bilo manj, več pa je bilo učiteljskega osebja. Tudi po prihodu 6. otroka je nadaljevala s poučevanjem. Leta 1967 je opravila konkurz in dobila staloz v Števerjanu. Tu je ostala do upokojitve.

Za sabo ima 35 let poučevanja, službenih mest, ki so bila zdaj negotova, zdaj ugodna, zdaj težavna pa vendar polna požrtvovalnosti, žrtov in nad za boljše slovensko prihodnost.

Ob tem novom življenjskem koraku ji želi Vestnik, da bi, čeprav v pokoju, še naprej vodila in učila naše rodovo. Za dolgoletni trud naj gre naša zahvala. Vestnik tudi upa, da mu bo ob prostem času tudi kaj dopisovala, kot je pred leti.

oooooooo O ooooooooo

POROKA

V soboto 27. junija 1981 sta si v števerjanski cerkvi obljubila večno zvestobo Alma Škorjanc in Robert Beretta. Alma je članica pevskega zbora "Sedej", pri katerem poje tudi Robert. Poleg zbora je Robert včlanjen kot kitarist pri domačem ansamblu "Lojzeta Hledeta". Alma je po poklicu prodajalka. Robert je zobotehnik in ima že nekaj let lasten studio. Na Bukovju sta si uredila prijetno stanovanje, ki bo njun skupni dom.

Novoporočencema iskrene čestitke ter da bi se še vnaprej dobro razumela.

TINČE IN PEPČE

TINČE: Živijo, Pepče. Pogosto se vidiva, pa nimava časa, da bi kaj poklepetala. Kako je kaj v vašem koncu?

PEPČE: Vse po starem. Dolamo bolj malo. Naj Končarji le pravijo, da smo lenuhi. Dobro nam gre, da malokomu tako. Z denarjem ravnatake mešamo. Kaj ... mi boš plačal tisti kvartin, ki si mi dolžan?

TINČE: Mislil sem, da te bom srečal na Festivalu. Čakal sem te prav pri pokušnji vin. Kako to, da te ni bilo na Festivalu?

PEPČE: Veš, oba večera me je glava bolela. Prmojdunaj, vedno me glava boli, kadar društvo kaj naredi...

oooooooooooooooo

TEČAJ TIPKANJA

Šolski Inštitut "V. JOPPI" iz Vidma namerava organizirati v Števerjanu tečaj tipkanja. Tečaj bo trajal 4 mesece: od septembra do decembra in sicer enkrat tedensko po eni uri in pol. Inštitut da na razpolago moderen stroj, papir in didaktične potrebnosti. Ob koncu tečaja bo vsak tečajnik dobil diplomu, s katero ima možnost, da se zaposli v uradu kot pomožni uradnik ali strojepisec. Cena tečaja znaša okrog 195.000 lir.

Zainteresirani naj se nemudoma zglasijo ali telefonirajo Alenki Černic na številko 31637. Tečaj je na razpolago vsem, ne glede na starost.

ooooooo O oooooooo

Nov grob

V ponedeljek 6. julija je v števerjanskem zvoniku zopet zapel mrtvaški zvon. Pol je našemu donačinu 71-letnemu Lojzotu Maražu, po donacu Trkučevemu, ki je umrl v videmski bolnišnici vsled bolezni.

Števerjanci smo ga poznali kot veseljaka, saj se je vedno rad posmehoval in kaj veseloga povedal. Kjer je bil Lojze, je bilo tudi veselo vzdušje.

Bog naj mu da večni počitek v donacu zvonlj; družini in sorodnikom pa naše sočutje.

IZ OBČINSKE UPRAVE

Podpora za študente

Pokrajinska uprava - Gorica obvešča, da je v teku natečaj za študijske podpore za šolsko leto 1980/81 rezerviran za študente, ki so vpisani na Univerzi za Kmetijstvo ali na Tehničnih in Poklicnih Inštitutih za Kmetijstvo.

Na razpolago je:

- a) 5 študijskih podpor v znesku 800.000 lir vsaka za študente, ki so redno vpisani na Univerzi za Kmetijstvo ali na Višjem Inštitutu za Kmetijstvo;
- b) 10 študijskih podpor v znesku 400.000 lir vsaka za študente, ki so vpisani na Tehničnem ali Poklicnem Inštitutu za Kmetijstvo.

Zgoraj navedene podpore so samo za študente, ki so vsaj 2 leti bivaajoči v goriški provinci in ki nimajo nobenih drugih podpor.

Prošnja s priloženimi dokumenti mora biti na navadnem papirju in naslovljena na: Segreteria dell'Amministrazione Provinciale di Gorizia - Corso Italia n°55. Predstavljena mora biti do 30.9. 1981 do 12. ure.

Vse morebitne informacije dobite na občinskem uradu v Števerjanu, kjer je natečaj razobojen.

ANAGRAFSKI URAD - Števerjen

obvešča vse zainteresirane, ki nameravajo obnoviti ali narediti osebno izkaznico, naj to čim prej naredijo. S seboj naj vzamejo stare izkaznice in 3 novejše slike.

+++++

OBVESTILO ZA MATERE

Pokrajinska uprava - Gorica obvešča, da bo Otroška posvetovalnica ex O.N.M.I. zaprta od 3. do 22.8.1981. Na razpolago bo šele prvi petek v mesecu septembru ob 9.30.

Z veseljem objavljam pesen, ki jo pošilja naš tržaški rojak.

5.XIII 1948

5.XIII 1981

PREDRAGI MAMI V SPOMIN

I

Oh nana! Predraga tiha moja nana!
Ko gledan Te na sliki
v beli poročni obleki
poleg dragoga ni očeta,
za vse lepo vneta,
opojnost duše ni prepleta.

II

Saj na poročni dan,
ko s čistim srcem
hišni prag si prestopila,
skrb prva je Tvoja bila,
da, kot svojega noža
otroke bi vzljubila.

III

Kot otroku si mi pripovedovala,
da v dekliških letih
zaradi lepega glasu
pevsko šolo bi lahko obiskovala,
pa zato te nič ne žalosti,
ker boljšega noža in očeta
na vsem svetu zate ni.

IV

Ko očetu sem pred nekaj leti,
ki poslanstva se je zavedal,
kar, kot otroku si mi rekla, povedal
nu od hvaležnosti, prvič solze
v očeh sem zagledal.

V

Kako bi pozabil na to!
Predraga mila moja nana,
ki v življenju vse težave si
izvojevala
ter za svoje otroke
v mladosti načrte kovala.

VI

Oh, nana! Tvoj ljubi sin joka!
Ker ne ve, kako bi povrnil
skrbi, požrtvovalnost in ljube-
zen,
ki do noža in otrok
si Ti goroče vedno pokazala!
Četudi reče tisočkrat hvala!
Te zahvale vrednost, noznansko
nala.

EGIDIJ PIPAN

AMERIŠKI SLOVENCİ MED NAMI V ŠTEVERJANU.

Zaorale so prešerno note naših pesmi v lepo poletno noč. Še boroenci bi se priklonili, če ne bi bili tako kraško-trdi.

V ponedeljek 20. julija smo se namreč zbrali, napobudo ansambla Lojzeta Hledeta, mod Boroenci v Števerjanu v velikem številu, da smo lahko počastili mod nami ameriške Slovence, ki so prišli mod nas s svojo pesmijo in plesom. Že v soboto smo imeli priliko jih videti in poslušati v Nabrožini, v nedeljo pa v goriskem Katoliškem domu, kjer se je ljudi kar trlo.

V ponedeljek zvečer pa so bili boroenci polni in to brez vsake propagande ali posebnih vabil. Kar nekaj je gredo pri srcu naše ljudi, da so prišli in zaploskali, ko so potomci Slovencev, namreč pevoči so skoro vsi rojeni v Ameriki, zapeli lepo slovensko pesem.

Ansambl je poskrbel za poskočne viže, dobri petelin nražnju in odlično briško vino pa je opravilo svoje, da vesolega kramljanja, petja in nazdravljanja ni hotelo biti konca.

Ti Slovenci-Amerikanci so namreč gostili ansambl Hlede v Ameriki in sedaj so se jim lepo oddolžili.

Poleg vodje ansambla Lojzeta Hledeta, ki je izrekel vsem dobrodošlico, je pozdravil goste Števerjanski župan Stanislav Klačšek, v imenu Slovenske skupnosti Marjan Terpin ter doželni svetovalci dr. Drago Štoka. Občinska uprava je v spomin ameriškim Slovincem podarila lepo sliko.

Topel je bil večer in težko se je bilo ločiti; upamo le, da se bomo lahko spet srečali.

HADRIJAN CORSI PREDSEDNIK BRIŠKE GORSKE SKUPNOSTI.

Slovenska skupnost je dosegla lep uspeh, njen predstavnik Hadrijan Corsi je postal predsednik briške gorske skupnosti, kar pomeni izredno veliko priznanje slovenski stranki in naši samostojni politični poti sploh. V Odboru iste skupnosti je še Šimon Komjanc. Torej imamo se zahvaliti izključno Slovenski skupnosti, če smo v tako važnem odboru zastopani Slovenci. Vse druge stranke so nas zopet pustile na cedilu, saj niso v odbor izvolile nobenega Slovenca. Čeprav sestavlja briško gorsko skupnost veliko število Slovencev. Ne samo to, ob glasovanju in izvolitvi Slovenca za predsednika so se člani PCI v gorski skupnosti vzdržali! Morda se kaj naučimo od tega.